

Vår referanse:
Arkivkode:
Saksbehandler:
Deres referanse:
Dato: 21.04.2020

Etikksatsingen i KS sitt tilbud om støtte til etisk refleksjon i helse- og omsorgstjenestene under Covid-19

Satsingen Samarbeid om etisk kompetanseheving i KS har gjennom mange år samarbeidet med landets kommuner for å styrke deres arbeid innen etisk kompetanseheving. Les mer om Etikksatsingen i KS [her](#). Etikksatsingens regionale veilederne får tilbakemelding om at Covid-19 situasjonen medfører et økt behov for praksisnær etisk refleksjon i kommunene. Over 300 kommuner har fått kurs og opplæring fra Etikksatsingen, og ansatte med kompetanse og erfaring med å lede etisk refleksjon er viktige ressurser. Siden Etikksatsingen i KS ikke kan holde metodekurs og fagdager i etikk som normalt legger vi nå om vårt tilbud slik at vi kan møte kommunenes behov for støtte i etikkarbeidet. Vi kan bidra med kompetanse og rådgivning via telefon og skjermmøter. Metoder og verktøy for etisk refleksjon er en viktig suksessfaktor. Satsingens metoder og verktøy for etisk refleksjon ligger [her](#).

Etikksatsingen i KS kan tilby ledere og ansatte i helse- og omsorgstjenestene:

- Refleksjonsstøtte i konkrete etisk dilemma/prioriteringsutfordringer ved bruk av diskursetisk metode (tilbud til kommuner som ikke har klinisk etikkomite)
- Oppfriskning av metodebruk for ansatte og ledere som tidligere har gått på kurs arrangert av Etikksatsingen i KS.
- Enkel innføring i bruk av diskursetisk metode for ledere og ansatte som ikke har gått på kurs arrangert av Etikksatsingen i KS.
- Råd om hvordan å lykkes med etikkarbeidet/lede etisk refleksjon
- Etikksatsingen i KS har laget et lett tilgjengelig og enkelt tilbud til landets helse- og omsorgstjenester for å støtte etisk refleksjon i en, for mange, usikker og travel tid. Det er en etikkalender hvor det hver dag i hele mai sendes ut «luker» i form av en e-post med ulike metoder og verktøy for etisk refleksjon, etisk dilemmaer, refleksjoner, aktuelle veiledere, relevante nyhetssaker som berører verdier og etikk m. m. Påmeldingslenke til kalenderen Etisk refleksjon i koronatider er her:

<https://ks.kommunesektorensorganisasjon.makequiz.no>

Hvordan ta kontakt med Etikksatsingen i KS

Alle ledere og ansatte i helse- og omsorgstjenestene kan selv ta direkte kontakt med Etikksatsingen i KS.

Man kan kontakte Christine Haga Sørli, leder av Etikksatsingen på:

- mobilnummer 97112876
- eller på mail chs@ks.no

Da er det enten mulig å ha en samtale omgående om temaet ikke er for omfattende eller avtale tid for etisk rådgivning en dag og tid som passer for dere.

Rådgivningen/refleksjonsstøtten vil foregå på enten ved at vi sender dere en link til en videoløsning vi kaller Refleksjonsrommet, eller på Teams om kommunen har det.

Etikksatsingen tilbyr i utgangspunktet veiledning i tidsrommet mandag til fredag kl. 08-16.

Veiledning/samtale/opplæring/refleksjonsstøtte gis av satsingens regionale etikkveiledere. Alle veilederne i satsingen har lang yrkeserfaring fra helse- og omsorgstjenestene og er erfarne veiledere innen praksisnær etisk refleksjon.

Dere må gjerne være flere deltagere fra tjenestene i møtet om det er ønskelig. Etikkveilederne kan bistå med å stille de gode spørsmålene slik at etiske utfordringene blir tydelige og handlingsalternativene blir de faglige og etiske beste utfra omstendighetene.

Etikksatsingen kan ikke ta beslutninger på andres vegne, men kan bidra til det blir lettere for de som har ansvaret å finne de gode løsningene gjennom etisk refleksjon.

Helsemyndighetene vektlegger god etisk praksis under Covid-19

Helsedirektoratet skriver i Covid-19 - opplæringsressurser at: «*Systematisk etisk refleksjon har stor betydning både for kliniske beslutninger og kvaliteten på helse- og omsorgstjenestene. I situasjonen med håndtering av Covid-19 pandemien er etisk refleksjon et viktig fokusområde*».

I forslaget til prioriteringsråd for sykehjem og hjemmetjenester under Covid-19 pandemien, som nylig har vært ute på høring, er etisk refleksjon anbefalt i møte vanskelige prioriteringer og for å opprettholde en god etisk praksis også i denne perioden. Noen kommuner har opprettet etisk råd/klinisk etisk-komite som bistår kommunene i krevende etisk avveininger. I forslaget fra Helsedirektoratet anbefales det at kommuner som ikke har slike komiteer bør etablere strukturer og rutiner som gjør det mulig for helsepersonell å søke råd om etiske dilemma.

Satsingens regionale veiledere kan også bistå kommunene i Covid – 19 pandemien med å gjennom aktuelle etiske dilemmaer sammen med problemeierne; finne det etiske dilemmaet, sortere fakta, se de ulike partenes perspektiv slik at handlingsalternativet(ene) er de faglig og etisk beste utfra omstendighetene. Etikksatsingen kan ikke ta beslutninger på andres vegne, men kan bidra til det blir lettere for de som har ansvaret å finne de gode løsningene gjennom etisk refleksjon. Etisk refleksjon bidrar til beslutningsstøtte i krevende prioriteringer og vanskelig valg når helt sentrale verdier er under press.

Evalueringsrapporten Etikk, etisk refleksjon og verdibevisthet viser at ledere og ansatte ser etisk refleksjon som et svært viktig verktøy for å styrke kvalitet, pasientsikkerhet, pårørendesamarbeid, jobbtrivsel med mer. Rapporten ligger [her](#).

Ta gjerne kontakt med oss, og så finner vi ut av hvordan vi sammen best kan gå videre med deres etiske utfordringer, prioriteringsdilemmaer m.m.

Med vennlig hilsen

Åse Laila Snåre
Avdelingsdirektør
Helse og velferd KS

Christine Haga Sørлие
Leder av satsingen
Samarbeid om etisk kompetanseheving i KS

